

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inserati do 30 petil a 2.— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petil vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2804.

Odločilni dan v naši notranji politiki

Včerajšnja seja demokratskega kluba je pokazala, da je sedanji položaj nevzdržen. — Zagovorniki klero-radikalnega režima bi radi odgodili usodne sklepe demokratskega kluba.

Beograd, 31. januarja. Včerajšnja seja demokratskega kluba se ni končala končno odločitve, vendar pa je kocka padla. Demokratski klub mora sedaj točno in jasno odgovoriti na dvojno vprašanje, ki mu jih je postavil g. Davidović: ali je za koncentracijo in ali je za to, da se izvede ta koncentracija po fuziji kluba Demokratskega zavezništva klubom Kmečko-demokratske koalicije. S tem je situacija presekana in vsako nadaljnje zavlačevanje in izigravanje onemogočeno.

Potek včerajšnje seje sicer se ne nudi jasne slike, da bi se lahko predvideval izid glasovanja, ki se bo vršilo po vsej priliki na današnji popoldanski seji. Vendar pa je včerajšnja debata pokazala, da je sedanje stanje nevzdržno, in da mora, če tudi za ceno razcepa stranke, priti do definitivnega razčiščenja. Pokazalo pa se je tudi, da zagovorniki današnjega režima napram utemeljenim razlogom, ki govorijo za tezo g. Davidovića in za široko nacionalno koncentracijo, ne morejo navesti v obrambo svojega stališča drugega, nego zgolj svoje oportunistične prepričanje. Zunanji minister g. dr. Marinković kot vodja nasprotnikov g. Davidovića v demokratskem klubu se je izrecno izrazil za koncentracijo in s tem indirektno priznal, da je sedanja vlada nesposobna za izvedbo velikih nalog, ki čakajo nujne rešitve in da je temeljita izprememba potrebna. Predlog ministra dr. Kumanudija, naj bi se sklepanje o predlogih g. Davidovića še za nekaj časa odgodilo, češ, da položaj še ni dovolj zrel, je vzbudil v politični javnosti vtis, da zagovorniki vlade ne upajo, da bi dobili za svoje stališče odobrenje večine in da bi se hoteli z ožgodičijo razprave izogniti usodni odločitvi, da bi tako pridobili na času.

Se a Narodne skupščine

Davčni zakon v načelu sprejet. — Jutri se prične razprava o proračunu.

Beograd, 31. januarja. Včerajšnja popoldanska seja Narodne skupščine je bila zgolj formalnega značaja. Opozicija je pred zaključkom dopoldanske seje preglasovala vladno večino in zahtevala, da se seje vrše tudi popoldne. Na podlagi tega sklepa je moral predsednik sklicati sejo tudi za popoldne. Vendar pa je takoj po otvoritvi sporočil, da bo v smislu sporazuma med šefi parlamentarnih skupin pred pričetkom proračunske razprave zasedala Narodna skupščina samo dopoldne. Zato je takoj nato sejo zopet zaključil in napovedal prihodnjo za danes dopoldne ob pol 10. uri.

Na današnji dopoldanski seji je bil davčni zakon v načelu sprejet in bo jutri prišla specijalna debata.

Po običajnih formalnostih je podal poslanec Šečerov kot poročevalec večine davčnega odbora zaključno poročilo. V

svojem govoru pa se je zapletel v ostre kontraverze z opozicijo, ki ga je često prekinjala z medkiči tako, da je prišlo mestoma do zelo burnega prekanja. Poslanec Pavle Radić je pred zaključkom debate ponovno postavil predlog, naj se davčni zakon vrne davčnemu odboru v svrhu izboljšanja in izpopolnitve. Vladna večina je njegov predlog ponovno odklonila, na kar je bil pri glasovanju davčni zakon s 182 proti 72 glasovom opozicije v načelu sprejet.

Seja je bila nato zaključena in prihodnja napovedana za jutri dopoldne ob 9. V smislu sporazuma med šefi parlamentarnih skupin prične jutri dopoldne razprava o proračunu, dočim se bo popoldne nadaljevala specijalna debata o davčnem zakonu.

Ogromen deficit v novem proračunu

Finančni odbor je predložil Narodni skupščini poročilo o novem proračunu ki izkazuje nad 210 milijonov deficita. — Zahteva po temeljiti reformi državne uprave.

Beograd, 31. januarja. Včeraj je finančni odbor predložil Narodni skupščini poročilo o proračunu za leto 1928-29. Uvodoma ugotavlja poročilo, da znaša celokupni deficit 210.322.182 Din. Poročilo nadalje obširno govori o redukciji izdatkov pri poslovanju ministrstvih, ki je bila izvedena tekom proračunske razprave v finančnem odboru. Na ta način bi bil proračun znižan skupno za 52.462.082 Din. Poročilo nadalje ugotavlja, da državni dohodki stalno nazadujejo ter da iz tega razloga ni mogoče uporabiti proračunskih postavk v celoti. V zvezi s tem navaja poročilo, da so davčna bremena ponekod ogromna in da ogrožajo gospodarski razvoj. Poročilo poudarja, da si vlada prizadeva, da se s sprejetjem novega davčnega zakona davčna bremena izenači. Radi različnih davčnih sistemov v poslovanju pokrajinskih vlada na davčnem polju velika neenakost.

V svojem nadaljnjem poročilu opozarja finančni odbor, da so krediti za poljedelstvo, organizacijo domačih trgov in za razdolžitev kmečkega prebivalstva pre-

majhni. V zvezi s tem poudarja, da je treba končno rešiti vprašanje naših carinskih tarif, ker zaščitene carine zelo ovirajo naš izvoz. Končno poudarja, da je finančni odbor upošteval vladajočo gospodarsko in finančno krizo. Navajajoč poedine postavke naglašajo poročilo finančnega odbora, da so osebni izdatki neprimerno večji, nego materialni in da bo treba vzporedno z rešitvijo uradniškega vprašanja izvesti temeljito reformo državne uprave. Končno zahteva poročilo, da vlada stavi konkretne predloge za kritje proračunskega deficita.

PONAREJALCI POTNIH LISTOV

Pariz, 31. januarja. Policija je aretirala tri pustolovce, ki so imeli pravo tvornico za izdajanje ponarejenih potnih listov. Družba je imela svoje zastopnike v vseh evropskih državah in je ponarejala potne liste tako spretno, da jih ni bilo mogoče ločiti od pravih. Pariška policija se nadeja, da bodo padli v roke pravice vsi člani družbe.

Odločitev pade danes popoldne Demokratski ministri pripravljeni žrtvovati g. Vukičevića

Vse kaže, da se bo demokratski klub skoraj soglasno izrekel za koncentracijo demokracije. — Dr. Marinković pripravljen žrtvovati g. Vukičevića. — Nove intrige proti KDK.

Beograd, 31. januarja. Demokratski poslanski klub je danes dopoldne nadaljeval razpravo o predlogih gosp. Davidovića. Situacija je bila na današnji dopoldanski seji približno enaka kakor včeraj. Ministri so zagovarjali stališče g. Marinkovića, dočim poslanci večino vztrajajo na politiki g. Davidovića in zahtevajo takojšnji odstop demokratskih ministrov. Seja je bila popoldne prekinjena in se nadaljuje popoldne ob 16. Lista govornikov bo na popoldanski seji izčrpana, na kar bo po zaključnem govoru g. Davidovića sledilo glasovanje.

V vrstah pristašev sedanje vladne koalicije je bilo danes opažati naraščajoče vznemirjenje. Že včeraj so se pričele intrige na vse strani in danes, ko se bliža končna odločitev, so vladinovi podvojili svoje napore, da rešijo situacijo v svoj prilog. Njihovo stremljenje gre predvsem za to, da preprečijo vsaj za enkrat odločilno glasovanje. Dosedanja debata v demokratskem klubu pa je pokazala, da ima g. Davidović v klubu nesporno večino, ter da se tudi zagovorniki režima izjavljajo za koncentracijo. Verjetno je, da se bo demokratski klub pri glasovanju skoraj soglasno izrekel za koncentracijo. Tudi glede vprašanja fuzije kluba Demokratske zavezništva s klubom Kmečko-demokratske koalicije so Davidovičevi sigurni, da bodo dobili večino. Njim gre le še za to, da preprečijo razcep stranke. V tej smeri bodo eni kakor drugi izkoristili popoldnansko pavzo. Takoj po zaključku dopoldanske seje so se pričele konference in posvetovanja na vse strani.

Da reši situacijo v svoj prilog, je g. dr. Marinković tekom današnje dopoldne postavil g. Davidoviču kompromisni predlog. V smislu tega predloga se demokratski ministri izjavijo za koncentracijo, ki naj bi se razvila iz sedanje vladne koalicije. Pripravljeni pa so žrtvovati g. Vukičevića, ki naj bi se

umaknil s predsedniškega mesta. Koncentracija sama pa naj se izvede na ta način, da vstopi HSS takoj v vladu, dočim bi bil vstop SDS v vladu mogoč šele čez mesec dni.

Ta predlog stremi predvsem za to, da se razbije Kmečko-demokratska koalicija, ki jo smatrajo režimovci za izrazito prečansko formacijo, ki je ne morejo tolerirati. Domneva pa se, da hoče g. dr. Marinković s tem svojim predlogom doseči samo odgoditev odločilnega glasovanja, ker je sam prepričan, da njegov predlog ne bo sprejet. Iz okolice g. Davidovića se doznava, da je g. Davidović ta predlog odločno odklonil, ker je dobil od KDK zagotovilo, da bo vztrajala dosledno na svojem sedanjem stališču z demokrati v vladi in opoziciji. Med dopoldansko sejo, kateri je deloma predsedoval podpredsednik g. Radić, se je vršila dolgotrajna konferenca med gg. Davidovičem, dr. Veličkovičem in dr. Marinkovičem. Po tej konferenci je obvestil posl. Grol gg. Radića in Pribečevića o položaju v demokratskem klubu, na kar se je vršila seja kluba Kmečko - demokratske koalicije.

Na tej seji je g. Radić obširno poročal o situaciji ter zlasti opozarjal na intrige režimovcev, ki so danes podvojili svoje napore, da preprečijo ujedinjenje demokracije in razbijejo koalicijo. Tako so se danes zjutraj širile iz vladnih krogov vesti, da je g. Radić napadal g. Davidovića. Te vesti imajo predvsem namen, da vplivajo na razpoloženje v demokratskem klubu. Vodstvo koalicije jih je seveda takoj najodločneje demantiralo. Prav tako je bil izdan odločen demanti verzij, da se vrše med radičevci in g. Vukičevićem tajna pogajanja za vstop HSS v vladu. Klub Kmečko - demokratske koalicije se jutri zjutraj ob 8. ponovno sestane k seji, da zavzame svoje definitivno stališče k današnjim odločitvam v demokratskem klubu.

Za vladu so samo demokratski ministri

Današnja seja demokratskega kluba

V načelu so celo demokratski ministri za koncentracijo. — Vehementni napadi na vladu. — Demokratski ministri naj takoj odstopijo.

Beograd, 31. januarja. Današnja dopoldanska seja demokratskega poslanskega kluba je pričela ob 9. in je trajala do 12. ure, ko je bila radi glasovanja v Narodni skupščini prekinjena ter se nadaljuje popoldne ob 16.30. Današnji dopoldanski seji je deloma predsedoval drugi podpredsednik posl. g. Radić, ker je imel g. Davidović med sejo dolgotrajne konference deloma s svojimi prijatelji, deloma pa z vladinovi.

Prvi je govoril posl. Gjoka Popović, ki je opozarjal na velike žrtve, ki jih je doprinesla demokratska stranka na žrtvenik parlamentarizma. Izjavil je, da se sporazum s Kmečko-demokratsko koalicijo, zahteva pa, da se poprej izvrši fuzija DS in SDS.

Posl. dr. Ribar je govoril zelo neodločno, dasi je sicer znan pristaš in zagovornik sedanje vladne koalicije. Zavzemal se je predvsem za ohranitev edinstva demokratske stranke ter poudarjal potrebo stvarnega dela v parlamentu. Dasi se ni preveč eksponiral za vladu, vendar tudi ni direktno odobraval stališča g. Davidovića. Poudarjal je le potrebo sprejetja proračuna in davčnega zakona.

Minister dr. Šumenković je odločno zastopal mnenje dr. Marinkovića in se zavzemal za ohranitev vladne koalicije. Izjavil pa se je načeloma za koncentracijo, vendar pa proti fuziji obeh klubov.

Posl. Kosta Timotijević se je držal nekako srednje linije in svaril pred razcepom stranke, vendar pa se je bolj nagibal k vladi kakor pa za Davidovića.

Zelo temperamentno je nastopil proti vladi posl. dr. Stević, ki je naglašal, da je izrekel kongres stranke g. Davidoviču popolno in neomejeno zaupanje in da se mora sklepom kongresa kot najvišjega foruma stranke pokoriti tudi poslanski klub. Odločno se je izjavil za koncentracijo in za takojšnjo fuzijo obeh klubov. Sedanja koalicija je prišla na celi črti zgolj razočaranje. Zahteva, naj demokratski ministri takoj podajo ostavko, da lahko prevzame g. Davidović položaj v svoje roke in izvede koncentracijo demokracije. To se mora zgoditi še prav posebno zato, da se vrne situacija v parlament ter da se ne bode delala politika preko parlamenta in preko poslanskih klubov, kakor se to godi sedaj.

Tudi naslednji govornik poslanec Slavko Dukanac je poudarjal, da zahteva življenjski interesi celokupnega naroda, da sedanji režim čim prej izgine ter ga nadomesti vlada široke narodne koncentracije. Demokratski ministri naj takoj podajo ostavko in stavijo svoje položaje na razpolago kluba. Položaj se mora vrniti v klub in v parlament.

Tudi posl. Glišić se je energično izjavil za tezo g. Davidovića ter poudarjal, da zahteva koncentracijo ves narod. Zavračajo očitke nelojalnosti Kmečko - demokratske koalicije in poudarja, da ni miče tako lojalni, kot so sedanji radikalni zavezniki.

Zadnji je govoril posl. Rajković, ki se je pridružil predgovorniku in zahteval takojšnji odstop vseh demokratskih ministrov.

TEŽAVE NEMŠKE VLADE

— Berlin, 30. januarja. V soboto se je bavil predsednik nemškega centra s pripravi na sejo stranke ekskutivne, ki bo skušala odpraviti nasprotja, ki so se pojavila v stranki glede državnega šolskega zakona.

BOLGARSKA MIRO LJUB-NOST

Sofija, 30. januarja. (ri.) Ministrski predsednik Ljapčev je na kongresu demokratske stranke poudarjal željo bolgarske države, da ohrani z vsemi sosedi mir in prijateljske odnose. Končno je izjavil, da se skuša Bolgarija izogniti za vsako ceno sporu in to posebno z balkanskimi državami. Govornik je nato izjavil, da pride v kratkem med Bolgarijo in Rumunijo do sporazuma.

SAMOMOR LAZNEGA NOVINARJA

Budimpešta, 31. jan. Neki Nikolaj Török, ki se je izdajal za novinarja, je s plačati in časopisnimi oglasi naznanjal, da bo izdajal novo tedensko revijo. Nabraja je za njo več oglasov, precej naročnine in enega žirala osebe za upravo. Od vsakega je zahteval precejšnjo kavcijo. Včeraj se je Török s svojo ljubico zastrupil. Iz pisem, ki jih je zapustil, izhaja, da je živel v veliki bedi in da si je zato pomagal s sleparijami, ki mu pa tudi niso nesle toliko, da bi se lahko trajno rešil lakote in pomanjkanja.

OGROMEN KONKURZ V BERLINU

Berlin, 31. januarja. Skladiščna tvrdka Bergmann, ki je imela svoje zveze po vsej Srednji Evropi, je prišla v konkurz. Ker se je pokazalo, da je konkurz zakrivil lastnik tvrdke, je bil ta aretiran in z njim vred sedem nastavljenec tvrdke. Bergmann in njegovi pomočniki so oškodovali okrog 1000 oseb za nad šest milijonov mark (okrog 80 milijonov Din).

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Berlin 212.945 bl., Amsterdam 13.563 bl., Budimpešta 9.942 bl., Curih 1093.12 do 1096.13 (1094.63), Dunaj 8.0001—8.301 (8.151), London 276.87—277.67 (277.27), New York 56.76 do 56.96 (56.86), Paris 233.67 bl., Praga 168.11025 do 168.9025 (168.5025), Milan 300.27—302.27 (301.27).

Effekti: Celjska 164 denar, Ljubljanska kreditna 135 denar, Kreditni zavod 160 denar, Strojne 80 bl., Vevče 140 denar, Ruše 265—280, Stavtva 56 denar, Šešir 125 denar.

Lesni trg: Tendence nespremenljive. Zaključeno 3 vagoni in sicer 2 vagona desk, smreka, jelka, III, franco vagon meja po 385, I vagon bukovih plohov, III, po 400.

Deželni pridelki: Tendence čvrsta. Zaključeno 1 in pol vagona pšenice. Cene moki so za malenkost višje.

ZAGREBSKA BORZA.

Effekti: 7 odst. invest. posojilo 1921 87, 2 in pol odst. Vojna škoda 436, Hipotekarna banka 65—66, Ljubljanska kreditna 135 den., Prastednara 875, Trboveljska 505, Vevče 154.

Devize: London 276.87—277.67, New York 56.76—56.97, Milan 300.27—302.27, Curih 1093.12 do 1096.13, Berlin 1354.8—1357.8, Dunaj 800.01 do 803.01, Praga 168.1025—168.9025.

INOZEMSKA BORZA.

Curih: London 25.315, New York 519.70, Pariz 20.315, Milan 27.58, Berlin 123.80, Dunaj 73.21, Beograd 9.1375, Praga 15.39.

Izpred sodišča

RUBEŽ STA HOTELA PREPREČITI.

Rudarjeva žena Micka je imela dolg pri trgovcu R. v Zagorju. Ker mož ni dobil svojega denarja, je Micko tožila. Zena je bila obojena, a ker ni imela denarja, ni mogla plačati. Trgovce je po dobro vedel, da ima Micka v Ameriki moža, ki ji pošlje vsaki dolarje. Poizvedoval je in prav tisti čas, lani novembra, je zvedel, da čaka Micka na pošti v Zagorju denar iz Amerike. R. je hitel k sodniku in dobil sklep, da sme denar naručiti. S sklepom je šel sodni sluga na pošto čakati Micko, da dvigne denar. Micka je kmalu prihitela na zagorsko pošto, s seboj je pa privedla svojega svaka rudarja Francosa, češ, da mu bo izročila denar, če bo slutila nevarnost in zagledala kje izvršilnega organa Marka. Dvignila je pošiljko, pristopil je Marko, si navihal brke in dejal strogo: — Micka, denar boste pa meni dali, zarubljen je, le pogledite tale sklep. — Micka je debelo pogledala rubežarja in mu obrnila hrbet.

Pametni bodite Micka, pa denar mi dajte, — jo je spet opozoril Marko in izgnal roko. Micka se je pa branila in jela sta se prerivati pred pošto. Tedaj je pa pristopil Micin svak Francelj in urno segel po denarju. Zagrabil je tisoč dinarjev in ubežal, Marko pa za njim. France ima pa urne noge in Marko se je zaman pehal po cesti. Opustil je preganjanje in je raje oba naznanil.

Sama sem hotela iti plačati, — se je zagovarjala Micka pred sodnijo.

Micki sem hotel pomagati, saj nisem sam vedel, kaj sta imela, — je trdil France. Micka pa vendar ne bo ušila molčevnega denarja, ker bo z njim sodnija poravnala njen dolg. Oba, Micka in Francelj, bosta sedela in sicer vsak 10 dni, pa enkrat se bosta postila.

Več jasnosti in načelnosti

Ljubljanski občinski svet in SLS. — Potreba doslednosti, načelnosti in odkritosti.

Za večerajšnje prvo sejo občinskega sveta je bilo v Ljubljani precej zanimanja. Ljubljanski občinski svet je dolgo niso razpravljali o zadevah ljubljanskih mesečnikov, ali bolje rečeno proletarcev in zato čuda, da je postala po dolgih letih seja občinskega sveta tako nenavadna, kar je obrnilo pozornost vsaj dobrega dela ljubljanskega prebivalstva od kinematografov in drugih ljubljanskih atrakcij na drugo resnejšo stran.

Čeprav dnevni red ni obetel nobenih posebnih senzacij, je vendar večerajšnja seja občinskega sveta pokazala, da pri vseh dosedanjih kompromisih za redno delo vendar ni mogoče preiti preko strogo načelnih vprašanj, na drugi strani pa, da je sodelovanje vseh v občinskem svetu zastopanih strank ob gotovi stopnji zmernosti in razsodnosti prav tako lahko mogoče. Tako se je zgodilo večeraj, da so štirje komunistični in socialistični zastopniki igrali dvakrat pri glasovanju ležiček na tehnični, — enkrat so glasovali skupno z njimi napredni občinski svetniki, drugi pa člani SLS in oba radikala. Razlika med obema glasovanjem je bila samo ta, da so napredni obč. svetniki glasovali prvič s socialisti in načelnih ozirih, drugi pa so glasovali za njihov predlog člani kluba SLS in zvesto z njimi združena oba radikala samo zaradi tega, da so se revanžirali, kar pa tudi ni povzročilo nobene škode. In je končno tudi pravilo, da se glasuje po načelnih in stvarnih potrebah, ker more to doprinesti samo k popolnemu razjasnitvi razmer in do čistih računov.

Značilno, toda za poznavalce razmer prav nič čudnega ni bilo, da je dobo obč. gospodarstva pod vladnim komisarjatom, ki nam je prinesla samo lansko leto 43 milijonov Din nepokritih dolgov, zagovarjal predsednik radikalnega kluba v obč. svetu dr. Ravnihar ob odobravanju podpredsednika tega kluba brez ostalih članov ta celo brez odobravanja obč. svetnikov SLS, izmed katerih se nihče ni upal zavzeti za gospodarstvo v času interesnega pod vladnim komisarjatom, čeprav sta sedela poleg tudi neposredni udeleženci gg. Piric in Pust.

In prav to dejstvo štejejo v dobro SLS. Zdi se nam, da je z ozirom na nesigurni politični položaj prevladala tudi med njimi stvarna uvidenost, kar zbija pričakovanje spoznanja med njimi, da gospodarstva po sedanjem načinu Ljubljana ne more več prenašati, ker so občinske blaginje do skrajnosti izčrpane.

Zeleli bi samsi, da bi bila ta uvidenost bolj iskrena in osnovana na bolj načelni

podlagi, kakor so jo večeraj pokazali zastopniki SLS v ljubljanskem občinskem svetu. Zakaj, baš pri glasovanju o najnem predlogu socialističnega občinskega svetnika g. Likarja, ki je prišel ne pričakovano in je zahteval, naj se store potrebni ukrepi za odpravo določbe občinskega reda iz l. 1878, po kateri se zahteva kvalificirana večina za odobritev proračuna in ki je bila morebiti umestna tedaj, ko še ni bilo splošne in enake proporcionalne volilne pravice, ko so bili volilci razdeljeni še po višini svojega premoženja in ko je bila potrebna garancija, da bi en razred volilcev ne bil preglasovan od drugih dveh maloštevilnejših, pa zato bolj premožnih, so večeraj zastopniki SLS v ljubljanskem občinskem svetu pokazali, da njihovo načelo stališče ni iskreno.

Razumemo, da si hoče SLS z ozirom na število svojih zastopnikov čim bolj zavzeto svoje postojanje, kar ji tudi prav nič ne zamerimo, nikakor pa ne moremo preiti brez kritike preko dejstva, da so zastopniki SLS zatajili načelo demokratizma ob prvi priliki samo zaradi tega, ker jim je trenutno tako kazalo. Prav nič ne opravičuje njihovega stališča izgovor enega izmed njihovih zastopnikov, da morajo biti zaščiteni pravice manjšine, ker se odgovornost tistih, ki glasujejo ali pa tudi ne za proračun, prav nič ne zmanjša, če je v veljavni kvalificirana večina ali ne.

Pravilo so tolačili zagovorniki socialističnega predloga, da pomena določba o potrebi navzočnosti dvetretinske večine pri glasovanju o proračunu samo možnost, da ena ali druga stranka iz zgolj političnih ozirih onemogoči uveljavljenje rednega proračuna in rednega poslovanja avtonomnega občinskega sveta, škandlo, ki se prav nič ne vjema z demokratičnimi načeli. V vsakem slučaju bodo nosili odgovornost za proračun pač oni, ki bodo zanj glasovali, ne pa tisti, ki bodo sicer navzoči, glasovali pa proti.

Po našem mnenju je večerajšnja seja ljubljanskega občinskega sveta dovolj jasno pokazala, da se vsaj na strani onih, ki hočejo odkriti prevzeti odgovornost za občinsko gospodarstvo v bodočnosti, neče postopati samovoljno zgolj z ozirom na strankarske interese, temveč da se želijo resno sodelovanje z vsemi, ki hočejo zares smoteno gospodarstvo v občinski upravi.

To moramo ugotoviti, da bi zastopniki SLS v občinskem svetu še ob pravem času revidirali svoje stališče v prid ljubljanskemu prebivalstvu, pri čemer bi gotovo pridobili tudi na ugledu, čeprav je za nas to postopranskega pomena in baš iz strankarskih ozirih nezaželeno.

Gorostasnosti pri odmeri dohodninskega davka

Zanimiva paralela med ministrom in državnim uradnikom. — Odmero dohodninskega davka bi bilo treba centralizirati, pa bi bilo kmalu konec krivičnosti.

Pred kratkim smo poročali pod naslovom: »Koliko stane državo vsak minister?«, da znašajo glasom podatkov bivšega predsednika Narodne skupščine g. Trifkovića temeljna plača in dnevnice (ne poslanske, marveč uradniške) aktivnega ministra mesečno 14.000 Din ali dnevno 470 Din. Prav čudna vsota, s katero se že da živeti. Ker je pa vsak minister tudi poslanec, se morajo znesku 14.000 Din prišteti še dnevnice poslanske. Od mesečnih dohodkov 14.000 Din plačuje aktivni minister davka na mesec 600 Din ali dnevno 20 Din tako, da mu ostane čistega mesečno 13.400 Din ali dnevno 450 Din.

Sedaj pa pogledajmo razmere našega uradništva ter primerjajmo plače in davke ministrstva s plačo in davkom uradnika. Znan nam je slučaj nekakega visokega uradnika, popolnoma izjemni slučaj, kakršnih je pri nas prav malo. Vzel smo nasek ta primer, ker je najumilnejši, kajti, če bi primerjali kakakega nižjega uradnika, bi prišli še do gorostasnejših rezultatov. Dotičnemu uradniku je davčna oblast odmerila davka — osebna dohodnina, »vojniški pribitek, invalidni davek, komorna doklada — podvržene službene prejemke za leto 1926 z zneskom 49.437 D in etno ter mu predpisala prvotno letni davek v znesku (reci in piši) 12.197 Din, kar znaša mesečno 1016 Din. V tem primeru znašajo torej uradniški prejemki na mesec 4118 D, od katerih mora odračunati cele četrtine kot davek, dočim odračuna minister od zneska, ki je več kot trikrat večji, le ene trindvajsetine kot davek! Tableau!

Ta gorostasnost se je zdelo celo, čujte in strmitel, naši delegaciji ministrstva financ preveč. Še predno je prišel nesrečni davčni zavezanec-četrtinakar s svojimi nešteti stropini do tega, da bi vložil pritožbo, je menda delegacija sama posegla vmes ter je bil našemu možakarju nato davek odmerjen na novo, in sicer na vsoto 8352 Din letno ali 696 Din, t. j. okroglo 700 Din mesečno, kar znaša še vedno skoro šestino njegovih dohodkov. Naš možakar in tovariš so tako postali iz četrtinakarjev šestinakarji.

Torej da rekapituliramo: Minister z mesečno plačo 14.000 Din ali dnevno 470 Din, brez poslanskih dnevnice in doklade za avtomobil, plačuje mesečno 600 Din ali dnevno 20 Din, to je eno trindvajsetinko svojih prejemkov kot davek, a uradnik s mesečnimi prejemki 4118 Din ali dnevno 137 Din plačuje mesečno 700 Din ali dnevno

23 Din, to je skoraj eno šestino svojih prejemkov za davek. Ali s drugimi besedami: Minister s več kot trikrat večjimi prejemki plača za 100 Din mesečno manj davka, kakor uradnik s trikrat manjšimi dohodki. Prvi je torej davčni trindvajsetinakar, naš uradnik pa davčni šestinakar!

A koliko davka bi moral minister plačati v našem primeru z uradnikom po pravici? Minister, če bi se mu odmerjal davek v Ljubljani, bi plačal, ne 600 Din, marveč okroglo najmanj 2000 Din! Da se gospoda v Beogradu upira takemu izenačenju davkov, ni čuda. A ravno tako ne more prečeno njihove zameritve, če obitimo to kot veliko krivico. Sicer se nam pa zdi, da bi se takim gorostasnostim prišlo prav lahko v okom in to brez vsakega »izenačenja« davkov in brez vsakega prerakanja.

Kakor znano, mora romati vsaka najmanjša, še tudi ne važna zadeva, pri izvršnem stroju naše uprave — v Beograd, da jo tam reši sam gospod minister, n. pr. če hoče kako društvo prirediti tombolo ali kak izlet ter prosi za polovično vožnjo. Kaj, ko bi se še davčne zadeve koncentrirale v centralni ter predpisovali tudi davki — seveda po začetkom članstva omenjenem ministrskem vzoru trindvajsetine dohodkov — v Beograd? Kaj je bolj važno: tombola za društvo, katere se brez vsake škode tudi lahko opusti, ali pa predpis davka. Menimo, da je davčno vprašanje gotovo veliko bolj važno, a vendar ga sme rešiti kar navadna davčna oblast, brez vsakega ministra? To vendar ni v redu in nikakor ne gre.

Torej predlagamo, da se centralizem izvede še na davčnem polju ter da romajo tudi vse naše davčne zadeve v Beograd. Prejani bode za take vrste centralizem zelo, zelo hvaljebn in prav nič ne bodo ugovarjali. Potem bo pa tudi vse dobrotarjenje o imaginarnem »izenačenju« davkov popolnoma odveč. Kako naj vse to imenujemo? »Narebe svete je prava narodna prislovica za to, in Slovci bi se morali amejati, če bi stvar ne bila tako resna.

A uradniku, ki plačuje od svojih krvavo zasluženih prejemkov eno šestino kot davek, temo uradniku naj se, notabene vnovič zmanjšajo dohodki? Je li to mogoče? Smo mnenja, da bi se dvignili upravičeno tak vihar, ki bi mahoma pomedel z onimi poslanci, kateri bi se upali glasovati za tako gorostasnost.

ozemlju Gradaščice projektirane preizko, na to pa se je županstvo itak oziralo, ker je konsekvntno odredilo izdajo gradbenih dovoljenj na tem ozemlju.

Z vlogo št. 138 od 29. januarja 1924 se je županstvo občine Ježica obrnilo na gradbeno direkcijo s prošnjo za napravo regulacijskega načrta.

Utemeljila je to svojo prošnjo z dejstvom, da se občina vedno bolj širi v smeri proti Ljubljani in da se istotako dozidava severni del Ljubljane, intenzivno gradbeno gibanje na ljubljanskem polju pa je pričakovati, ko bodo odstranjene smodnišnice. Pri tem izrecno poudarja, da ne bilo samo v interesu občine Ježica, temveč tudi v interesu ljubljanskega mesta, ako se izdela smotren regulacijski načrt za ves svet, ki leži med Ljubljano in Savo.

Gradbeno direkcija z izdelavo regulacijskega načrta ni pričela, ker je bila že tedaj mnenja, da se more rešiti vprašanje regulacijskega načrta za občino Ježica le istočasno z vprašanjem regulacijskih načrtov vseh okoliških občin v zvezi z regulacijskim načrtom za mesto Ljubljano.

Sport

Zimski sport

Pri nas so se v nedeljo vršile smučarske tekme za prvenstvo Jugoslavije. Zmagal je znani favorit Joško Janša v času 2:45.54. (Ilirija), drugi je bil Stane Brvar v 2:52.04. (Skala), tretji Boris Režek v 2:52.14. (Ilirija). Tekme so se vršile v Kranjski gori, vreme je bilo prav ugodno, navzočih je bilo okoli 700 smučarjev iz Ljubljane in raznih krajev Gorenjske. Pri damah je zmagala F. Naglasova v 3:05.4 na 4 km dolgi progi, dočim je bila proga za moške tekmovalce dolga okoli 38 km. V skokih je zmagal ing. Hansen, ki je skočil 27 m daleč. Državni prvak Joško Janša je preletel krasno zlato uro — darilo vojnega ministrstva.

Naša olimpijska vrsta za v St. Moritz je sedaj določena. Tvorijo jo: Inž. Janko Janša, Joško Janša, (oba Ilirija), Stane Brvar, Peter Klofutar (oba Skala), rezerva dr. Stane Kmet (LSK). Vsi ti tekmujejo na progi 50 km, dočim so za tekmovalce na 18 km določeni: Janko in Joško Janša, Boris Režek (vsi Ilirija) dr. Stane Kmet (LSK) in za rezervo Stane Brvar (Skala).

V Opavi so se v nedeljo vršile evropske prvenstva v umetnem drsanju. Tekmovalcem je prisostvovalo okrog 15.000 gledalcev. Večino smag so odnesli Dunajčani, ki so vedno oredstavljajo razred zase v tej sportni disciplini. V prvenstvu gospodov je zmagal inž. Bäckl in tudi drugi in tretje mesto sta zasedla Dunajčana Schäfer in Preisseecker. Pri damskem tekmovalcu je zmagala Melita Brunner (Dunaj). V tekmovalstvu parov je odnesla zmago dunajska dvojica Brunner-Wrede in v plesu dvojica Klineer-Peter (Dunaj).

Dunajski Eislaufverein je porazil v nedeljo na Dunaju angleški hokejski tim s 6:2.

— Stane Brvenčič na Dunaju Stane nogometnega prvenstva na Dunaju je sle-

deče: Admira 21 točk, Vienna 17 točk, Wacker 17, Rapid 16, Austria 14, Hertha 13, Slovan 12, F. A. C. 9, W. A. C. 9, Sportklub 9, Hakoah 8, B. A. C. 7, Simmering 2. Vsi klubi so odigrali po 12 tekem.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Torek, 31. januarja 1928, katoličani: Peter, pravoslavni: 18. januarja, Maksim.

Jutri: Sreda, 31. februarja 1928: katoličani: Ignac, pravoslavni: 19. januarja, Makarije.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: »Če te ljubim čuvaj se«. Kino Dvor: Ob 9. premiera. »Napoleon Bonaparte«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marijin trg; Kuralc, Gosposvetska cesta.

Jutra: Ramor, Miklošičeva cesta; Trnkoczy, Mestni trg.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA:

Začetek ob 20.

31. januarja, turek: Zaprti.
1. februarja, sreda: Kandida, red C.
2. februarja, četrtek: Ob 15. Popelka ali stekleni čevljiček Mladinska predstava. Izven.
3. februarja, petek: Boljši gospod, red A.
4. februarja, sobota: Danes bomo tiči, ljudska predstava pri znanih cenah. Izven.
5. februarja, nedelja: Ob 15. Popelka. Mladinska predstava. Izven. — Ob 20. Kandida, ljudska predstava pri znanih cenah. Izven.
6. februarja, ponedeljek: Idealni soprog, red B.

OPERA:

Začetek ob 20.

31. januarja, turek: Zaprti. (Generalna.)
1. februarja, sreda: Baletni večer, premijera. Premijerski abonma.
2. februarja, četrtek: Ob 15. Carobna piščal. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izven. Ob 20. Zmagovalka oceana, opera. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izven.
3. februarja, petek: Zaprti.
4. februarja, sobota: Baletni večer, red D.

Baletni večer ljubljanske opere. Baletni večer, ki ga priredi v sredo 1. februarja naš operni balet pod vodstvom svojega mojstra in koreografa Vikča, sestoji iz treh delov. Prvi del tvorijo Musorgskega slike iz razstave. Načrte za kostume je napravil akad. slikar Fran Kralj. Slik je 10 in sicer: Onomi, stari grad, otroci, bydljo, ples piške, dva žida, na trgu v Ilmoges, v katakombah, koliba Babalage in velika Kijevska vrata. Slike pod 2., 4., 5., 6. in 8. so soloplesi, ostalo pa skupinski ples, ki jih izvaja celotna celotni balet. Kot druga točka pride na vrsto Balatova orijentalna suita iz Jutrove dežele, katero je insceniral Vilek, načrte za kostume pa napravil Skružni ml. Tudi to delo sestoji iz večjih posameznih del, ki so večinoma soloplesi ali pa manjši skupinski plesi. Baletni večer zaključujejo Piernejeve impresije iz Music-halla. Načrte za kostume je napravil arh. Ivo Spinkič, posamezni deli nosijo sledeče naslove: balerina, ekscentrik, španjolke, balerine, Les boys, Les gyris, akrobati in clowni. Baletni večer dirigira kapelnik Balatka in se vrši za premijerski abonma.

Na Svečnicu bodo v ljubljanskem gledališču tri predstave. Predvsem opozarjamo na prihajajočo mladinsko igro, ki se po preteku šestih let zopet vprizori na našem odru, na Popelko ali stekleni čevljiček, ki jo je postavil to pot na naš oder prof. Šest. Pri predstavi sodelujejo: ga. Šaričeva, ki igra Krasnoslava, gdnca Vida kot Popelka, dalje ga. Juvanova, Debeljakova, Mira Danilova, Rakarjaka, Kozamernikova in Silva Danilova. Moške vloge pa igrajo gg. Danilo, Plut, Lipah, Medven, Rogoz in Jan. Začetek mladinske predstave točno ob 15. uri, konec pred 18. uro. V operi se poje popoldne ob 15. Verdijeva opera Ples v moskah z gospo Mitrovičevno v vlogi Amelije, katero poje z največjim uspehom v Mariboru. Ostala zasedba kakor običajno. Zvečer ob 20. uri se pa pole efektna moderna opereta Zmagovalka oceana v običajni zasedbi. Obe operni predstavi sta ljudski in znanih cenah.

Uspeh učiteljskega zbora v Zagrebu. Dr. Krenedić, znani zagrebški kritik piše v »Novosti« o koncertu sledeče: Ne spominjamo se, kdaj bi bil na povratku imel kbor zbor naše kraljevine tak uspeh, kakor zbor slovenskih učiteljev. (Podčrtal in postavil na čelo poročevalca). V Zagrebu smo važni koncertov odličnih domačih zborov, pa prav radi tega kritiziramo vsak vokalni nastop kar najstrožje. Če razmotrimo znanje slovenskih učiteljev, jim moramo priznati, da so umetniki prvega reda... Zenski zbor je na veliki umetniški višini... Program slovenskih učiteljev je propagiranje moderne muzike, oboje sodoben program... Zbor slovenskih učiteljev je tehnično na višini, a v dinamiki zanimiv. »Zatem pomeni o skladateljih in pesmih in nadaljuje: G. Kumar se s slovenskimi učitelji prav dobro razume. Zbor mu dobro parira in poje do njegovih intencijah... Uspeh zbor slovenskih učiteljev je bil popoln in oni so resen faktor v razvoju naše zborni reproduktivne umetnosti... Zbor slovenskih učiteljev bomo vedno radi poslušali. »Enako in še lepše pijejo tudi drugi kritiki! Kakor je razvidno iz uvodne opombe g. Krenedića so presojali nastop zbor z izključno umetniškega stališča in je to spontano priznanje popolnoma objektivno. Zbor bo ponovil isti spored v Ljubljani v Unioni v ponedeljek dne 6. II. ob 8 zvečer. Vstopnice so v predprodam v knjižarni Oslabene Matice na Kongresnem trgu. Naročiti jih morete tudi po domislci. Cene so običajne.

Slavni španski čelist Ga'nar Cas alto, ki je danes eden najslavnejših čelistov, koncertira v Ljubljani v četrtek, dne 9. februarja t. l. v dvorani Filharmonične družbe. Na klavirju spremlja umetnika stolna nleova pianistka Julija Mendelsohn-Bordigiani. Predvredna vstopnic ob četrta dalje v Matični knjižarni.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Venerologija in prostitucija. — Neverjetna vlomilčeva predrznost. — Tajinstven samomor v Sarajevu. — Zagonečen umor nogometaša.

Včeraj in predvčerajšnjim se je vršila v Zagrebu konferenca venerologov. Razpravljalo se je samo o vprašanju pobijanja prostitucije. Po živahni debati, v katero so posegli zdravniki iz vseh večjih mest, je konferenca sklenila, da se morajo vse javne hiše v Jugoslaviji takoj zapreti in da naj oblasti strogo prepovedo ustanavljati nove javne hiše. Za ohranitev javnih hiš se je izreklo le nekaj zdravnikov iz podeželskih mest. Popolnoma naj se tudi preuredi sistem reglementacije. Policijsko pojmovanje reglementacije je treba odpraviti in naj se uvede čisto zdravstvena reglementacija. Nadzorstva nad prostitucijo ne bo imela več policija. Nadzorstvalna oblast bo sestavljena iz zdravnikov, sodeloval bo pa skrbniški urad, sestavljen v glavnem iz žensk. Te zdravstvene oblasti bi bile predvsem venerične ambulante (antivenerični dispanzerji) in policijski zdravstveni odseki. Policijske upravne oblasti sodelujejo s temi socialno-sanitarnimi samo kolikor je to v zvezi z administrativnim poslovanjem nadzorstva in odkrivanja prostitucije. Pa tudi v tej službi naj se uvede kvalificirano žensko osebje. Odpravi naj se prisilno zdravniško nadzorstvo prostitucij. Nadzorovati je treba tudi moške, ki podpirajo prostitucijo. Ti sklepi so začasni in naj se uzakonijo, dokler ne dobimo posebnega zakona o pobijanju spolnih bolezni. Sklepi konference bodo predloženi v odobrenje ministru za narodno zdravje.

Včeraj popoldne je v lomil neznani lopov v stanovanje trgovca Maksa Tandlerja v Zagrebu. Odsesel je razne predmete in vrednote v vrednosti 3500 dinarjev. Vlomilec je v lomil v stanovanje tako spretno da ga nihče ni opazil. Krenil je takoj v trgovčovo spalnico. Ni ga prav nič motilo, da je v postelji spala trgovčeva žena. Hodil je po sobi in si jo ogledoval. Iskal je denar in vrednostne predmete. Zbral je na kup najbojše perilo in pred odhodom je še pogledal v nočno omarico. Ni prav nič bal, da bi se gospa prebudila. Iz nočne omarice je pobral nekaj zlatnine. Pri tem seveda ni stal, temveč je udobno sedel na posteljo. Tedaj se je trgovčeva žena zbudila in prestrašeno zakričala, videč neznanca na postelji. Lopov se je počasi dvignil, vzel vrednejše predmete in zapustil spalnico. Skatljivo z zlatnino je pustil na stopnicah v drugem nadstropju. Žena si je medtem opomogla od strahu in poklicala sosedo na pomoč. O drznem vlomilcu pa ni bilo duha ne sluha. Policija ga pridno išče.

V četrtek je dospela iz Zagreba v Sarajevo 19letna Matilda Salamonova Danon. V Zagrebu je bila namočena v neki pisarni. Hkrati je bila šečova ljubica. Toda kmalu se je spila s šefom in odgovorila so ji službo. Zato se je ponudila svoji sestrični Lenki Finzi v Sarajevu v službo. Sestrična jo je res zaposlila v svoji trgovini. Nekaj dni je bila Matilda dobre volje in marljiva. Potem je pa postala naenkrat otožna. Malo je govorila in ogibala se je družbe. Ko se je njena sestrična večeraj vrnila iz mesta v trgovino, je našla Matildo na tleh nezvestno. Obvestila je takoj rešilno postajo, ki je dekle odpravila v bolnico. Zdravniki so ugotovili, da se je Matilda zastrupila. Kasneje so našli v trgovini pod mizo stekleničko lizola. Samomorilka je popila večjo količino strupa in v bolnici umrla. Policija se zanima za vzroke samomora, ker se govori, da je dekletovo smrt zakrivil njen prejšnji gospodar. Pri njej niso našli nobenega pisma. Matilda je bila lepa in postavna ter pred leti poklicna prostitutka. Neki trgovec je dolgo skrbel za njo in jo potem zopet pahnul na ulico. Zaradi tega je dekle najbrž obupalo.

Iz Subotice poročajo, da je bil sredi tam izvršen dosedaj še nepojasnen umor, ki je vzbudil v mestu splošno razburjenost. Po nogometni tekmi je znani nogometaš N. Szabo odšel z nekatereimi svojimi tovariši v gostilno. Pri mizi so zmerno pili in se prijateljsko pogovarjali. Pod noč so zapustili gostilno in Nikola Szabo se je sam vračal domov. V neki temni ulici so ga med potjo napadli trije neznani maskirani roparji. Eden ga je udaril po glavi tako, da je nesrečnega takoj obilila kri. Vendar pa ni izgubil poguma in se je postavil v bran. Napadalcii so pa potegnili nože in igralca večkrat prebodli. Težko ranjen je obležal Szabo na cesti v mlaki krvi in nezvesten, morilci so pa pobegnili. Mimoidoči meščani so ga našli in ga odnesli v bolnico, kjer je kmalu nato umrl. Policija je takoj uvedla strogo preiskavo, vendar morilcev še ni izsledila. Domneva se, da gre za osveto. Szabo je bil eden najboljših nogometašev in je imel mnogo zavistnikov. Ni izključeno, da je umor pripravil kak njegov tekmeč v nogometu.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Regulacijski načrt za Vič in Ježico

Na pritožbo občine ljubljanske glede neke stavbe na meji občine je okrajno glavarstvo 7. novembra 1901 pozvalo občino Vič, da predloži »glavne« načrte, ker se v občini gradi nova naselbina.

Po večkratnih urgencah je občina, ki se je prvotno branila, dne 10. februarja 1903 predložila regulacijski načrt, ki ga je pa deželna vlada 13. januarja 1904 vrnila s pripombo, da je načrt popolnoma pogrešen in da se zlasti ne ozira na vodno stanje v slučaju povodnj.

Po večkratnih urgencah je županstvo znova predložilo dne 5. septembra 1905. Z odlokom št. 24.600 od 10. oktobra 1906 je bila odrejena lokalna komisija razprava, na kar je okrajno glavarstvo načrt predložilo deželni vladi v odobritev.

25. oktobra 1906 je deželna vlada izjavila, da bi regulacijski načrt sicer mogla odobriti, ako se izpolnijo gotovi v odtoku naštetih pogojev. Ta odlok je okrajno glavarstvo sporočilo občini 2. novembra 1906.

Po mnogobrojnih urgencah je županstvo predložilo popravljene načrte, ki jih pa je deželna vlada 28. decembra 1907 kot neustrežajoče vrnila občini v dopolnitev.

Zadeva se je vlekla nato do leta 1913, ko je končno županstvo na podlagi brezštevilnih urgenc dne 8. junija zopet predložilo regulacijski načrt. Tudi ta načrt je deželna vlada 9. septembra 1913 občini vrnila radi spornosti, na kar ga je županstvo poravnjenega predložilo dne 14. aprila 1914.

Z ozirom na prošnjo nekake posestnika za delno spremenitev regulacijskega načrta, je deželna vlada 12. februarja 1915 odredila lokalno komisijo obravnavo. 5. marca 1915 pa je več elaborat vrnila radi spornosti oziroma spremembe načrtov v zvezi s prejšnjim zahtev, ki še vedno niso bile izpolnjene.

Definitivno rešitev vprašanja je očitno ustavila vojna, ker nadaljnih spisov v tej zadevi ni.

Ker je po razpisu zapustilo službo veliko inženjerjev, je bila kontinuiteta uradnih poslovov v masikaterem pogledu občutno motena, v tem slučaju pa — kot pri regulacijskem načrtu za občino Moste — popolnoma prekinjena. Županstvo občine Vič je menda takoli po razpisu via facti uveljavilo leta 1915 vrnjeni regulacijski načrt, za kar je gradbeno direkcija zvedela šote začetkom leta 1926, ko se je tedaj župan s načrtom pri njej osebno zglasil s prošnjo za popravilo, kako ima postopati pri takoličnem gradbenih črt v ulicah z odprto zasidavo.

V stvari sami gradbeno direkcija ni ničesar ukrenila, ker si je bila v tem času že zdavnaj na jasnem, kako do tega rešiti zadevo regulacijskih načrtov okoliških občin v zvezi z regulacijskim načrtom za mesto Ljubljano, iz zgoraj cit. odloka bivše deželne vlade pa je tudi razvidno, da je bil regulacijski načrt zavrnjen v glavnem le radi tega, ker so bile ceste v inudacijam

Dnevne vesti.

— Kaj pa to pomeni? Iz gospodarstvih krogov smo danes prejeli sledeče obvestilo. Zadnje čase se je pričel promet z lesom v Sloveniji zlasti razvijati na progi Ljubljana — Split in Ljubljana — Sušak. Lesna trgovina, ki je bila poprej že nekoliko na slabih nogah, je znova oživela in vse je kazalo, da si bo naša lesna industrija, za katero se je začela zanimati že tudi Španija in Maroko, znatno opomogla. Toda naši lesni industriji grozi nov hud udarec. Kakor nam poročajo, namerava železniška uprava s februarjem zvišati za najmanj 100 odstotkov vse tarife na progi Ljubljana — Split in Sušak. To bi bila naravnost katastrofa za vsa naša lesna in tudi ostala industrija in bi značilno njeno popolno propast. Naša sunanja trgovina je že itak pasivna za 1 milijardo Din, če se bo vodila taka brezglava politika in se bodo železniške tarife brez vsakega pravega razloga povišale, je naš izvoz ubit. Izvozniški krogi protestirajo proti nameravanemu povišanju, obenem pa apelirajo na slovenske poslance, da podpirajo njihove težnje in da energično nastopijo proti temu.

— Kralj za gladujoče v Bosni in Hercegovini. Kralj Aleksander je daroval 500.000 Din z naročilom, naj se ta denar takoj razdeli med najsiršašče prebivalstvo.

— Akcijski odbor za župančičevo slavo. Se zavaljuje vsem gostom ter domačinom oblastvom, korporacijam, društvom in posameznikom za izkazano naklonenost in pozornost. Ko bo vsa akcija končana, bo pozval one, ki so podpisali oklic za sloven. občine, na sestanek, kjer jim bo predložil obračun in razrešitev od obveznosti.

— Oseba vest. Gosp. ing. Benedikt Wenko, kmetijski strokovni uradnik pri mariborski oblasti je napravil v Zagrebu praktični strokovni izpit za živinorejsko panogo z odličnim uspehom. Čestitamo!

— Diplomatska zgodovina na univerziteti. Te dni se je sestala v Zagrebu profsorska komisija, da sestavi program diplomatske in politične zgodovine Srbov, Hrvatov in Slovencev v 19. in 20. stoletju, ki se predava na naših juridičnih fakultetah Beograjsko univerzo sta zastopala dr. G. Jasič in dr. B. Jovanović, zagrebški dr. F. Šišić in dr. M. Kostrenčić, ljubljansko pa dr. Nikola Radotič in dr. Leonid Pitamic. Komisija je uspešno dovršila delo in predložila referat prosvetnemu ministru.

— Brezposelnost ne smejo protestirati. Včeraj dopoldne bi se moral vršiti v Zagrebu protestni shod brezposelnih delavcev. Ker se je pa policija preprčila, da bi utegnilo priti na shodu do incidentov, je shod prepovedala. Kljub temu je prišlo do manjših izgrediv v raznih krajih mesta, ker so hoteli brezposelni delavci protestirati proti prepovedi shoda.

— Novi načelnik generalne direkcije katarov. Za načelnika generalne direkcije katarov je imenovan bivši direktor agrarne direkcije v Zagrebu dr. Zvonimir Kralj.

— Odlikovanje učiteljev. Kakor smo že poročali, je kralj odlikoval povodom rojstva drugega princa mnogo zaslužnih delavcev na kulturnem in prosvetnem polju. Večina so odlikovani učitelji in drugi kulturni delavci, ki so si pridobili zasluže za nove osnovne šole.

— Položaj oblastnih šolskih nadzornikov. Že leta 1925. je bil v prosvetnem ministru uvedena praksa, da se imenujejo učitelji z ukazom za oblastne šol nadzornike. Lani so bila vsled redukcije proračuna ukinjena mnoga mesta oblastnih šolskih nadzornikov in dotični oblastni šolski nadzorniki so bili imenovani za sreske nadzornike s tem, da opravljajo še nadalje službo oblastnih nadzornikov. Zdaj pa so v prosvetnem ministru ugotovili, da po zakonu ne morejo obstojati ukazni sreski nadzorniki. Zato so vsi bivši oblastni šolski nadzorniki, ki so bili imenovani po redukciji za sreske, z novim ukazom imenovani za učitelje osnovnih šol.

— Naslednik pok. ministra za narodno zdravje v Narodni skupščini. Mesto umrlega ministra za narodno zdravje dr. Saviča je pozvan v Narodno skupščino njegov nemestnik Mustafa Ismail Durbutović iz Orahovice in prizrenjskem okrožju.

— Zagrebške šole brez razsvetljave. Ker državne oblasti kljub ponovnim pozivom mestne občine niso plačale dolžnih pristojbin za plinsko in električno razsvetljavo, bo mestna občina s 1. februarjem ustavila vsem zagrebškim šolam, državnim zavodom, vojašnicam in univerzam dobavo plina in električnega toka. Dolg države za razsvetljavo mestni občini znaša 1.400.000 Din.

— Živalske kužne bolezni v ljubljanski mariborski oblasti. Od 16. do 22. tm. je bilo v ljubljanski oblasti 9 slučajev svinske kuge, 3 mehurčaste izpuščaje pri govedih in 2 pasje stekline. V mariborski oblasti je bilo 23. tm. 15 slučajev svinske kuge, 2 viančnega prisada, 1 mehurčaste izpuščaje in 1 stekline.

— Svarilo našim izseljencem. Izseljenški komisariat v Zagrebu opozarja naše izseljence, naj ne nasadejo brezvestnim agentom, ki jim zatrjujejo, da jih lahko brez dovoljenja vtihtapijo s Kube v Ameriko. Za take sumljive usluge plačujejo naši izseljenci agentom masne odškodnine. Neka žena je plačala agentu 300 dolarjev, pa so jo poslali nazaj na Kubo. Dotičnega agenta so aretirali in zaprli. Agenti se zbirajo večinoma na Kubi, kjer vkrcavajo naivne izseljence na manjše parnike, češ, da jih bodo vtihtapili v Ameriko. V resnici jih pa izkrcavajo na kakem pustem kraju Kube ali na celo pomočje v morje, če se približa ameriški parnik in če spoznava, da jim preti nevarnost. Izseljenški komisariat opozarja naše izseljence, da vladna na Kubi velika gospodarska kriza in da

delo sploh ni mogoče dobiti. Izseljenci naj v lastnem interesu prijavijo policijski oblasti vsakega agenta, ki jim prigovarja, naj se dajo brez dovoljenja prepejati v Ameriko.

— Čitateljem beograjskih listov priporočamo zlasti »Reč«, ki je vsebinsko in tehniško zelo dobro urejena. »Reč« je v Beogradu menda edini list, ki se vzdržuje z naročnino in prostovoljnimi prispevki svojih somišljenikov. Vsi drugi listi imajo za vsak slučaj na razpolago dispozijske fondne. »Reč« igra posebno vlogo zdi, ko se blije odločilni boj med demokracijo in reakcijo. Vsi drugi beograjski listi pišejo o zgodovini dogodkih zadnjih dni več ali manj tendenciozno, dočim poroča »Reč« strogo objektivno. Zato jo še posebno priporočamo vsem, ki čitajo srbske liste.

— Ničelo se dediti. 17. junija 1927 se je smrtno ponesrečil pri delu v Ameriki neki Zuko Berpovič, star okrog 40 let. Sodeč po imenu, je bil Berpovič naš državljan. Ameriške oblasti doslej niso moge doznati, od kod je. Morebitni njegovi sorodniki naj se javijo izseljenškemu komisariatu v Zagrebu.

— Slabo plačana usmiljenost. Sarajevski trgovec Izidor Köhler je v soboto potoval iz Sombora v Osijek. V vlakcu je hotel sprevodnik izgovoriti neko dekle, ki ni imelo voznega listka niti denarja, da si ga kupi. Trgovcu se je dekle smililo in ji je zato plačal vožnjo do Osijeka, tam pa ji je v istem hotelu, kjer je prenočeval sam, najel sobo in ji plačal tudi večerjo. Naslednjega jutra pa je opazil, da mu je dekle odneslo listnico s par tisoč dinari.

— Radi nepokrošne proti vojaškim oblastem obsojeni kmetje. Jeseni lanskega leta je bilo vpoklicanih v ljutovskem srezu več kmetov s konji na orožne vaje. Radi lesenskega dela na polju pa se je več kmetov pozivilu uprlo. Zato so bili te dni pred divizijskim sodiščem obsojeni na daljše zaporne kazni.

— Podpornemu društvu slopih Ljubljana so darovali za božič: po Din 50: Orient Ljubljana, Marčan Andrej Ljubljana, R. Sušnik Ljubljana, Pami Sebic Celje, Vinko Šavnik Radovljica, Ratej Franc Himec, Česenj Ivanka Brod Sv. Vid Lj. Persche A. Ljubljana, občine Radomlje, Meden Jože Ljubljana, neimenovana, F. P. Ljubljana, Kiffman Rudolf Maribor. Podkrajsek-Pretnar Josipina Ljubljana, Vokač Karl Ljubljana, Leskovec Fran Šmartno pri Litiji. Legat A. Ljubljana, Zorman I. Ljubljana, rodbina Wöllfling Ljubljana. Kurjel Ernest Sevnica ob Savi, Neimenovana Platin pri Sevnici, Neimenovana, B. P. Ljubljana. Po Din 1000: Trboveljska premogokopna družba Ljubljana. — V počaščenje spomina blagopokoj. g. dr. Demeter Bleiweissa g. dr. G. Piccoli Din 200. Sevnica mesto vena na grob pok. g. Korberju Din 170. Predovič Janko v počaščenje spomina blagopokoj. dr. Demeter Bleiweissa Din 200. Golob Fran Vič v počaščenje spomina pokoj. Robežnika Din 300. rodbina F. Logar v počaš. spomina blagopokoj. g. F. Remica Din 100. v Štrazlovi gostilni je ob priliki vesele družbe daroval g. Leopold Kovač Din 100. g. notar Hudovernig v počaščenje blagopokoj. gospe Kristine Hudovernig Din 200. Vsem plemenitim darovalcem najskrenejša hvala. — Odbor.

Iz Ljubljane

—lj Občinska taksa na nočni obisk gostin in kavarn. V smislu sklepa tajne seje občinskega sveta od 30. t. m. se obveščajo ljubljanski gostilničarji in kavarnarji, da je občinski svet odobril na Zadruško gostilničarjev in kavarnarjev naslovljen županov dopis od 21. t. m., na podlagi katerega se prične pobiranje davka na nočni obisk gostin in kavarn in dovoljene igre s 1. februarjem 1928. Vsi oni gostilničarji in kavarnarji, ki bi hoteli to davčno pavšalirati, se lahko zgleda 31. t. m. med uradnimi urami v pisarni ravateljstva mestnega dohodarstvenega urada na Gospodarski cesti št. 17.

—lj Revizijska komisija mestne občine ljubljanske, ki bo pregledala celokupno gospodarstvo od leta 1922-23 dalje, je izvolila na svoji včerajšnji seji za predsednika g. primarija dr. V. Gregorčiča.

—lj Brezplačna oddaja drv. Mestni magistrat odda brezplačno mestnim revežem v Knafljevi ulici posekane kostanje, katere pa morajo reflektanti sami zvoziti domov. V to svrhu naj se javijo najsiršašče na mestnem magistratu soba št. 42-II.

—lj Ustanovni občni zbor društva drž. polic. nameščencev in upokojencev v Ljubljani. Organizacija policijskih nameščencev v Sloveniji se je razšla in se je ustanovilo slično strokovno društvo za vsako oblast posebej tako v Mariboru kakor v Ljubljani. Ustanovni občni zbor v Ljubljani se je vršil 25. in 26. tm. kjer se je izvoli naslednji odbor: nadstražnik Franc Sešek — predsednik, nadzornik straže Blaž Razbormik — podpredsednik, polic. agent Janko Benedičič — tajnik, stražnik Maks Adamič — tajnik-nam., nadzornik straže Ivan Obreza — blaginjak, nadstražnik Pavel Kavšek — blaginjak-nam. — V odbor so izvoljeni nadstražniki: Ivan Pasar, Metod Razpotnik in Ivan Kretič, polic. agent Vrečar Anton, Uradnik Rudolf Mislej in vpokojenec Ludvik Blažica. Nadzorstvo: kriminalni uradnik Franc Zajdel, nadstražnik Drago Bordon, nadstražnik Josip Jazbec in vpokojenec Josip Koren. Občni zbor je na predlog tajnika Benedičiča in blaginjaka Obreze votiral soglasno za spomenik kralja Petra — osvoboditelja — znesek 2500 Din. Po poročilu bivšega tajnika se je na splošno željo članstva sestavila spomenica, ki priča, da se tudi čuvanjem javnega reda

in miru ne godi baš tako, kakor bi njihova težavna služba potrebovala. Sklenilo se je naprositi vse poklicane faktorje, da se na merodajnih mestih zavzamejo za težnje policijskih nameščencev v Ljubljani.

—lj Vreme. Vreme se je zopet nekoliko spremenilo. Včeraj je potegnil sever in ponoči je zapadlo okoli 5 cm svežega pršica. Sneg je razmeroma suh in bo zlasti do brodošel sportnikom, ki so ga sedaj ves mesec pogrešali. Tudi danes dopoldne je snežilo in ker je barometer precej padel, je računati z nadaljnjimi padavinami. Danes zjutraj je kazal barometer 734 mm pritiska (760 reducirano na morskogladino). Temperatura je nekoliko porasla in je kazal snoč ob 18 termometer 0.5 stopinj pod ničlo, danes zjutraj pa eno stopinjo pod ničlo.

—lj Napredno gospodarsko društvo za dvorski okraj. Predavanje: Potovanje okoli sveta, turek 31. tm. ob 8. uri zvečer v Kazini II. nadstropje. Krasne slike. Prosimo točnost. Vstop prost. — Izobraž. odsek.

—lj Izredna glavna skupščina Zveze industrijev. Izredna glavna skupščina Zveze industrijev se vrši v sredo dne 1. februarja 1928 ob 10. uri dopoldne v dvorani društva »Kazino« v Ljubljani, Kongresni trg I. Dnevni red: Oblastna proračuna ljubljanske in mariborske oblasti. Obdobje produkcije procesa po oblastnih trošarinah.

—lj Planinci! Dolžnost vam je, da posetite naš ples, ki se vrši dne 1. februarja tl. v »Unionu« v Ljubljani. Bodite dober vzgled drugim in podpirajte našo misel! Vedite, da je gmeten uspeh v prid zgradbi, odnosno razširjenju prelepe koče v Kamniški Bistrici, za to pa, pridite z Vašimi družinami in pokažite Vašim prijateljem in znancem pravo domaćo planinsko zabavo. — Zdar! 99n

—lj Aretacija. Policia je aretirala hlapca Antona Č., ki je osumljen, da je v noči od 27. do 28. t. m. ukradel iz hleva posestnice Celestine Matnar v Trnovem konjski komat in valet, v vrednosti 2000 dinarjev. Č. sicer tatvino taji, ker pa je takrat prenočil v hlevu, je njegova krivda brez nadaljnje dokazana. Policia ga je izročila sodišču.

—lj Ljubezljiv podnaimnik. Posestnik Peter Červan iz Rožne doline je danes na policiji prijavil, da ima na stanovanju zelo neprijetnega podnaimnika, ki prihaja redno pijan domov, grozi njemu in njegovemu sinu Stanku, da ju bo ustrelil, jima zažgal stanovanje ali ju obesil. Gre za uradnika Ivana K., katerega Červan tudi dolži, da mu je vplnil v blagajno in mu iz nje pobral okoli 2600 Din, obenem pa je njegovemu sinu odnesel hlače in več drugih predmetov. Ivan K. jo je včeraj neznan kam odkuril in ga policija dosedaj še ni mogla izslediti.

—lj Nezgoda. Sedlar Jože Pezdirc se je včeraj pri delu s sedlarskim krivcem vboel v roke. Za rano se pa ni dosti zmenil, toda čez nekaj časa mu je pričela roka močno otekati. Nastalo je zastrupljenje krvi. Poklicani zdravnik dr. Höstler je odredil, da mora Pezdirc takoj v bolnico. Sedlar je bil nato z rešilnim vozom prepeljan v bolnico.

—lj Saje so se vnele. Včeraj zjutraj so se vnele saje v dimniku Gospodarske banke na Miklošičevi cesti. Pozvani so bili takoj gasilci na pomoč, vendar pa niso intervenirali, ker so med tem že domoči sami pogasili ogenj. Škode ni bilo.

—lj Tatvine. Trgovcu Antonu Verbiču v Stritarjevi ulici je neznan tat odpeljal iz kleti staro in obrabljeno kolo, vredno 200 dinarjev. — Župnik Ferdo Lovrinc je na policiji prijavil, da mu je izginila knjiga »Slovenska kuharica«, vredna 150 Din.

—lj Pogrešajo se. V zadnjem času je iz Ljubljane brez sledu izginilo več oseb. Tako smo pred dnevi poročali, da pogreša Franciška Wimmer, žena brzojavnega mojstro, svojega moža Henrika, ki je izginil 26. t. m., a se še ni vrnil. Ni izključeno, da je mož izvršil samomor. — Dne 20. t. m. je brez sledu izginila 44letna, nekoliko slaboumna Marija Baraksadič, stanujoča na Osojah. Občlena je bila v staro temno krilo, ognjena v rjav pled, a na glavi je imela modro ruto. — Včeraj pa je na policiji prijavil upokojeni poštni ravatelj Josip Petrič, da je neznan kam odšla njegova služkinja Ana Boncelj. Ni izključeno, da je izvršila samomor.

najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Iz Celja

—c Državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju ima svoj redni obisk zbor 9. februarja ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih Narodnega doma z običajnim dnevnim redom.

—c Škoda, ki jo je povzročil zadnji karambol na celjskem kolodvoru, znaša okrog 300.000 Din.

—c Mladeniški rojstni letnik 1908, 1909, 1910 se morajo zgledati na mestnem moštstvu od 3. do 18. februarja ne glede na to, ali so v Celje pristelnili ali ne. Zgledati se je med uradnimi urami od 9. do 12. v sobi št. 14.

Koliko je zaslužil Shakespeare

Povprečni letni dohodki slavnega Angleža so znašali skoraj en milijon dinarjev. — Shakespeare je zaslužil baje največ kot gledališki vratar.

Zanimivo je primerjati gmetni položaj modernih pisateljev z dohodki, ki jih je imel znameniti angleški pisatelj Shakespeare. Angleški zgodovinar Sidney Lee je izračunal, da je imel Shakespeare zadnjih 15 let svojega plodnega življenja okrog 700 šterlingov letnih dohodkov, kar pomeni v sedanjih angleških valutah okrog 3500 šterlingov ali v naši valuti skoraj en milijon dinarjev. Zgodovinarji ne morejo doznati, kaj je počel Shakespeare od leta 1585., ko je zapustil Stratford, pa do leta 1592., ko se je njegovo ime prvič pojavilo v seznamu licenciranih igralcev, katere so nazivali »zbor lorda Chamberlaina«. Najbrž je bil takrat zaposlen pri gledališki kot vratar. Zaslužil je s tem več, kakor so zaslužili igralci. Plače igralcev in pisateljev so bile razmeroma zelo nizke. V tistem času se ime Shakespeareja kot igralca sploh ni pogosto omenjalo. Največji honorar, ki ga je mogel dobiti avtor za svoje delo, je znašal 11 šterlingov, najmanjši pa 6. Iz izjemoma je dobil avtor za svoje delo še 10 šterlingov, če je gledališki ravnatelj videl, da občinstvu delo ugaja. Že takrat so prirejali benefice, toda tudi z njimi si noben avtor gmetno ni opomogel. Tudi igralci so bili slabo plačani. Najboljši igralec je dobival letno 180 šterlingov. Igralci so si delili čisti dobiček od predstav in so smatrali 10 šterlingov od predstave na kraljevskem dvoru ali v dvorcih angleških magnatov za sijajen dohodek.

Gmetni položaj ravnateljev gledališč je bil v Shakespeareovih časih boljši kakor gledališki igralcev. Gledališče Globe, kjer je želela vstopnina od 1 pence do 2 šterlingov 6 pence z doplačilom za blazinico na sedežu, je imelo 1200 sedežev in letni dohodki so znašali povprečno 3.000 šterlingov. Polovica teh dohodkov je šla za plače igralcem in druge tekoče izdatke. Shakespeare je imel splošno desetino deležev v gledališču Globe, pozneje jih je pa nekaj prodal. Imel pa je tudi več deležev v gledališču Blackfriars, ki je bilo takrat luksuzno gledališče, ker je imelo krito streho. Shakespeare je dobival tudi nagrade od

onih, katerim je posvetil svoje gledališke komade in pesmi. To sicer ni bilo mnogo, kajti večinoma so mu dajali po 2 šterlinga. Samo plemič Earl of Southampton mu je dal 1.000 šterlingov.

Vprašanje je, kje je dobil Shakespeare denar, da je kupil deleže v gledališčih, ki so tvorili v drugi polovici njegovega življenja glavni vir njegovih dohodkov in mu omogočili, da je kupil samo v Stratfordu posestvo za 900 šterlingov. Do konca leta 1595. je napisal Shakespeare 19 gledaliških komadov, od katerih je imel največ 25 šterlingov letnih dohodkov. Po letu 1599., ko so postal njegova dela splošno priljubljena, so se dohodki podvojili. Honorarjev od knjig pa ni dobival, kajti dokler je živel, ni izšlo nobeno njegovo delo v posebni knjigi. Takratna gledališča so namreč stala na stališču, da občinstvo ne sme čitati gledaliških iger, ker bi sicer ne hodilo k predstavam. Vse kaže, da je bil Shakespeare že splošno gledališki vratar. Vratarji so dobivali od posetnikov bogato napitino, da so jim preskrbeli dobro mesto. Sedeži v takratnih časih namreč še niso bili numerirani. Iz zgodovine poznamo mnogo primerov, da so gledališki vratarji obogatili. Najbrž je prišel Shakespeare v zgodnji mladosti v London, kjer je postal gledališki vratar. Literarna zgodovina ne ve o tem nič podrobneja, toda vsi zgodovinarji domnevajo, da je ta razlaga še najverjetnejša.

Shakespeare se je vrnil v svoje rojstno mesto Stratford še v moških letih. Takratni stratfordski vikar dr. Ward je v svoji kroniki omenil, da je trošil Shakespeare letno okrog 1.000 šterlingov. To so bili dohodki od njegovih deležev v londonskih gledališčih. V oporoki je pa omenil samo 350 šterlingov v gotovini in posestva v vrednosti 1200 šterlingov. Stari angleški testamenti so se nanašali večinoma samo na premočnine in nepremičnine, dočim dohodkov niso omenjali. Če preračunamo Shakespearejeve dohodke v našo valuto, vidimo, da je bil mož dobro situiran. Angleški funt je imel v njegovih časih petkratno vrednost sedanjega funta.

Epohalni izum

Avstralskemu kemiku g. Lloydju se je posrečilo izumiti nov način barvanja blaga. Sedem let je delal poizkuse in slednjič se mu je posrečilo najti način barvanja, ne da bi blago pri tem kaj trpelo. Lloydov način barvanja ima tudi to prednost, da se da barvano blago prati in sušiti na soncu, ne da bi obledelo, kar je bilo doslej izključeno. Po tem načinu se da blago barvati z enakim uspehom svetlo ali temno.

Izumitelj je demonstriral to važno odkritje pred strokovnjaki, ki so priznali, da je njegov izum epohalnega pomena. Pobarval je pestrobarno blago z novo barvo, ne da bi se pri tem temeljne barve kaj spremenile. Posebno fino blago barva tako, da ga sploh ne zmoči. V Avstraliji se je že ustanovila delniška družba, ki bo izkoriščala ta izum.

Moža zaprla v hlev

Lani je v nekem kraju Nemčije neka ženska zaprla svojega moža v malo in temno čimnato in ga pustila počasi hirati. Dajala mu je samo toliko hrane, da ni umrl. Moža je našla policija v strašnem stanju. Bil je ves kosmat in zanemarjen. Bil je tako izčrpan in izmučen, da niti govoriti ni mogel. Bestialno ženo je policija nato zaprla, moža pa oddala v sanatorij.

Nekaj sličnega se je pripetilo te dni v Mahremsdorfu na Semmeringu. 68letnega Karla Reiterja, ki je bil nekoliko slaboumnen, je žena zaprla v hlev. To se je zgodilo začetkom decembra in starček je moral vso zimo čepeti brez odeje v nezakurjenem hlevu. Če je razbiral in razgrajal, mu je nečloveška žena zvezala roke na hrbtni in mu vtaknila robc ali kunjno v usta. O dogodku je te dni izvedela policija. Mož je bil prepejan v bolnico, a ženo so izročili sodišču.

Ceremonije z belim slonom

Znano je, da je bel slon zelo redka prikazen in da ga Indijci zelo časte. V Siamu je bil slon simbol sreče in blagostanja in zato proslavljajo njegovo rojstvo z največjim pompom. Deležev je najvišje milosti in uživa takorekoč raj na zemlji. Zadnji bel slon je bil rojen pred dobrim letom v kraju Těing Mai. Njegova mati je bila preprosta siva sloninja, ki je delala na neki plantaži, prenašala debila in opravljala slična koristna dela.

Pred dnevi, ko je mladič dopolnil prvo leto, so ga z velikim pompom in sijajem prepejali v prestolico kraljstva v Bangkok. Dočim so prejšnja leta te svete živali prevažali na bogato okrašeni čolnih po reki navzdol, se je to pot bel slon vozil z vlakom. Razumljivo je, da je imel na razpolago poseben voz in med vožnjo so ga morali kraljevi služabniki neprestano obližati s hladno vodo. V spremstvu mladega slona je bila samo njegova mati, ena opica in bel krokaj, ki je zavoljo svoje redkosti Indijcem istotako svet.

Na kolodvoru je »slavljenca« čakal sam kralj v krogu dvorne suite. Nato se

je pričel pomikati slavnostni sprevod po glavnih ulicah Bangkoka. Vse mesto je bilo v zastavi na vseh koncih in krajih so bili postavljeni slavoloki. Za visokega gosta je bil v neposredni bližini kraljevega dvorca zgrajen bel razkošno opremljen paviljon. Čim je bel slon krenil v paviljon, so zbrani svečeniki zapeli žalosno pesem. Opevali so vse vrline mladega slona ter poveljevali njegovo lepoto in statost.

Naslednjega dne je bil v kraljevem dvorcu krst, ki so ga dvorni astrologi določili za točno predpisano uro. Ob 9 uri 26 minut in 24 sekund se je pričela slavnostna ceremonija, ki so jo spremljali gongi, piščali bobni in cim-bale. Kralj je nato sveto žival krstil in ji dal posebno ime, po naše: »Prekrasni gospod — bel slon«. Nato mu je ponudil posebno slaščico, dve rdeči sladkorni trstiki, na katerih sta bili vžgani imeni svetega slona. Končno so slona pokrili s krasno odejo, okrašeno z briljanti in dragimi kamni. Oko vratu pa nosi sedaj verigo iz masivnega zlata.

Zanimivi poklici

Moderna doba je zavrgla nekatere poklice in prinesla mnogo novih. Radio, film in letalstvo so stroke, v katerih so si že mnogi ustvarili eksistenco. Pojavilo se je pa tudi mnogo poklicev, ki so prej kurioznost nego opravilo. Tako imamo cela društva ljudi, ki žrtvujejo svojo kri za transfuzijo, dalje pisarne, v katerih lahko možki najame ženo za en dan, da gre z njo v gledališče ali restavracijo itd. V Ameriki se preživlja neki moški v Bostonu s tem, da piše ljubavna pisma moškim, ki ne znajo izliti svojih srčnih občutkov v slogu Cyrana de Bergeraca.

V Chicagu biva neki Adams, ki si je ustvaril eksistenco s tem, da je podoben prezidentu Coolidgeu. Mož se da fotografirati novinarjem, ki morajo skrbeti, da pride vsaj enkrat na teden v list. Kaka slika izprezidentovega življenja. Iz angleških romanov poznamo tako zvane mourners, to so uslužbenci pogrebnega zavoda, ki so pri pogrebih za primerno odškodnino plakali. V Filadelfiji se je našlo nekaj iznajdljivih ljudi, ki se preživljajo s tem, da hodijo v opereto in se za odškodnino smejejo vsakemu dovptu.

Milijonar Spencer v Newyorku si je najel nekega Foxa, ki ma v Ameriki najsmehnejši obraz. Spencer je kolerik in kadar ga popade besnost, mu jo lahko prežene samo Foxov obraz. Ta poklic je eden najlažjih na svetu. Mnogi ljudje se preživljajo tudi s posredovanjem zakonov med mladimi zaljubljenici. Zelo originalen je poklic dr. Stevensa v Newyorku, ki se je preživljal dolga leta s tem, da je preskrboval mladim zakoncem razloge za ločitev. Nekaterim je pomagal iz zakonskega jarma s spretno zastavljenimi tožbami za ločitev, drugim zopet na ta način, da je igral zapeljivca in hodil na sestanke z mladimi ženami, seveda vedno tako, da ga je dotični mož zasačil. Več let je služil na ta način lepe denarce in šele ko je policija odkrila njegove sleparije, je moral svoj poklic opustiti.

Maurice Renard — Albert Jean:

Skrivnostni mrlič

Roman.

Počasi, prijatelji! Kaj pa zdravnik? Poznam te gospode! Kar slišim jih, kako ugovarjajo: »Umetna trupla, gospod filantrop! Kaj mislite, da moremo študirati anatomijo po takih lutkah? Ta-ta-ta, kdo bi mogel smatrati to resni? Res je dobro posneto, priznavamo. Bolje je, nego figurine, ki se odpirajo kakor omarice, v katerih so predalčki, ki predstavljajo stroj človeškega telesa. Toda obducirati to robo? Za kaj nas smatrate? Ne, ne, ne, veste, dragi gospod Burlingham, mi potrebujemo prava trupla. Zelo žal nam je, to da pomagati vam ne moremo. Tako je in nič drugače.«

Dobro. Navada, predsodki, pretirani skepticizem profesorjev bo oviral izpolnitev mojih želja.

Kaj pa ko bi jih potegnil za nos? Kaj ko bi jim dobavil umetno truplo, ki bi ga smatrali za pravo? Ko bi jim dobavil truplo v takih okolištinah, da bi bili v vsakem primeru prisiljeni analizirati mrliča? Če bodo prisiljeni vzgledati v to jabolko in če zagreše zmotno pred javnostjo tako, da svoje sodbe ne bodo mogli preklicati?

Tako nekako bo treba urediti to zadevo. To mora biti zelo lahko. Poskusimo.

TRETI DEL.

23. novembra.

Našel sem izhod. Kakšni so pogoji problema? Kakšen cilj je treba doseči?

Iziliti obdukcijo, uradno obdukcijo umetnega trupla, pred vsem svetom. Spremeniti ves svet v ogromno obdukcijo dvorano, v kateri bo sodna medicina potrdila absolutno točnost mojih reprodukcij, ne da bi vedela, da se je uela v nastavljen past.

Torej izmisli si je treba veliko mistifikacijo, v kateri bo bili zbrani vsi momenti, ki navadno razburjajo javnost.

A kakšni so ti momenti, ki na množice v senzacionalnih primerih tako globoko vplivajo?

Smrt. Zločin. Zagonetnost. V tem je zapopadana največja groza, ki se more polastiti ljudi.

Kako izzvati to grozo? Takole:

Smrt? Najdemo bo truplo, delo moj rok.

Zločin? Naj vsaj eno truplo vzbudi domnevo, da gre za umor.

Zagonetnost? Nekaj časa nihče ne bo vedel, odkod naenkrat ta skrivnostna trupla.

Imenitno. Kakšen model bi si izbral? Potrebujem nekoga, ki bi za osem ali deset dni izgubil, in ki bi bil poučen o mojem načrtu. To pot potrebujem skrivca.

Najzanesljivejši skrivce sem sam. Jaz bom torej model, jaz se bom reproduciral, jaz izginem, kakor da sem umrl v večih podobah.

Koliko podob? To je vprašanje! Za boga! Moja eksistenca se deli na tri več ali manj znana bivališča: Pariz, Nogent in potovanja. Napravim torej tri lastna trupla.

In iste noči položim eno v Parizu v ulici des Arènes, drugo v Nogentu v ulici La Fontaine, a tretje ... Kje? Pomislimo, kam bi se zatekel pod tujim imenom za osem dni. V Švicu? Imenitno. Torej ... Dijon, Pelitotovi ... Izborni! Kaj pravi na to vozni red?

Pričuje. Tem bolje. No torej: napravim tri trupla Ri-

charda Ciruguea. Čim nastane noč, posadim dva umetna mrliča na zadnji sedež avtomobila, dobro zavita in zagrnjena, kakor je bila Manon Duguetova. Tretje truplo stlačim v svoj veliki kovčeg za srebro. Kovčeg položim na prednji sedež avtomobila. In hajdi na pot! Nogent. Ulica La Fontaine je zapuščena. Tu se iznebam enega Ciruguea. Dalje! Pariz. Ulica des Arènes je v strani, prinesem drugega Ciruguea gori do stanovanja. Hišnica stane v pritičju in gotovo ne bo opazila da sem rogovillil, kakor da zaklepam vrata, na to se pa vrnem po prstih na cesto. Dalje! Kolodvor na Place de la Madeleine. »Dva vozna listka, prosim, enega do Dijona, drugega do Pontarlier«.

Vse je v redu. Avtomobil okrasim z napačno številko, ne pustim v njem nobenih sledov za seboj in ga pustim stati pred kolodvorom. Kovčeg pošljem kot prtljago do Dijona. Dalje! Dijon. Prijatelja, zakonca Pelitotova ...

Tam je najlažje fingirati zločin. Potegnem tretjega Ciruguea iz kovčega, potem jo pa popiham obnem z denarjem. Pozor! Da ne pozabim pustiti pri Pelitotovi obleko, v kateri se pripeljem v Dijon. Iz Villeuifa moram torej pripeljati drugo obleko. In vendar bo dobro pustiti še eno v prtljagi, ki jo tudi pustim pri Pelitotovi, da še bolje zabrišem vsako sled. Fingiral bom vlom skozi okno, da bo jasno, kako so prišli morilci v sobo. Odnesti ne bom smel ničesar, kar bi izdalo mojo identiteto, če bi spotoma izhubil.

Na pot! Dalje! Pontarlier. Švica. Pošteno zaslužen odmor. Napeto čitanje novin: zločin v Dijonu, tri povsem enaka trupla, eden v treh, trije v enem, smrt s teplotijo, presenečenje zdravnikov, na glavo postavljena znanost. Končno se pojavi pravi Richard Cirugue.

Skrivnost je pojasnjena. Presenečenje. Znanost se uda. Sir Burlingham financira. Dobavljal mu bom redno anatomske faksimile. In na samem v Villeuifu ali kje drugje bom nadaljeval eksperimentiranje, dokler ne odkrijem iskre.

24. november.

Ideja večih trupel je imenitna. Obdukcija posvete tem večjo pozornost, ker se jim bo zdelo razmnožitev trupel neverjetna. Eno truplo, pa naj bo še tako zagonetno, bi ne moglo vzbuditi toliko zanimanja. Tako mi znanost nasede in cilj bo dosežen.

Žal, da ne bom mogel bolje fingirati umora. To lahko storim samo na ta način, da položim na dotični kraj truplo in označim okolnosti. Na truplu samem ne morem ničesar napraviti. Rana ali davljene bi zapustilo sledove, ki jih ne morem fingirati. Sodni zdravnik bi takoj opazil, da je bila rana prizadejana šele po smrti.

Sicer pa moram ukreniti vse potrebno, da se ne izdam. Moji izdelki niso nikoli živeli. In zato v njih nič ne preživi smrti, kakor se dogaja v resnici. Nohti jim ne rasto. Isto velja za lase in brke. Pri tem si bom pomagal z zvijačo. Preden se trikrat vpdobim, si pustim rasti brke in nohte. Tako ne bo nihče opazil, da se to, kar je dolgo, ni podaljšalo.

Toda življenje se drži po smrti nekaj časa tudi v notranjosti telesa. Izvestni znaki življenja izostanejo šele nekaj ur po smrti. Pozor! Pozor! Mojih izdelkov torej ne smejo obducirati prej, preden ne nastopi običajna notra-

nja integralna smrt. Eh! Ni se mi treba bati. Gre samo za devet do deset ur. Ker pustim ponoči trupla v raznih krajih, je malo verjetnosti, da bi jih obducirali takoj drugo jutro.

Vendar bo pa dobro, da ne prepustim trupel povsem njihovi usodi, marveč da si ogledam vse, kar se bo le dalo videti. Presenečenja niso izključena. Mislim, da bo treba na vsak način vedeti, kako se bo vedel moj dvojni. To je nujno potrebno. Izvem pa lahko samo na ta način, da izdelam poprejo eno Cirugueovo truplo in opazujem njega sežiganje od početka tako, kakor sem storil v maju s sintetično žensko.

Da, drugega izhoda ni. S tem se bo sicer uresničanje mojih načrtov malo zavleklo, toda kaj hočem, že mora biti tako. Mar nisem prisiljen odgoditi odločilni poizkus? Ali ne bo treba ljudi na to malo pripraviti? Da se navadijo videti me bolj zanemarjenega, kakor sem bil poprej, z dolgimi nohti in brki. Saj moram fingirati, da hodim težko po stopnicah v ulici des Arènes, na katere odnesem nekega lepega dne svoje dvojno telo. Zali bog! Preveč sem nagnjen k utrujenosti in zanemarjanju svoje zunanosti. Moje ubogo srce peša in dan, ko odnesme tri trupla, bo za me težak.

Kako prijeten bo počitek v Švici.

25. novembra.

Prinesel sem v stolp svoj največji kovčeg. Zelo sem stlačen v njem, toda za silo že gre. Kovčeg s truplom bo tehtal kakih 85 kilogramov.

1. decembra.

Moral sem sestaviti iz ogledal aparat, da omogočim svojo lastno radio-plastiko.

Nocoj napravim študijski poizkus.

2. decembra ob 18.

Že štiriindvajset ur bedim nad svojim truplom.

Če bi ne bil vaju ten strašne družbe, bi me spravila ta pustolovščina iz ravnotežja ... Torej kaj je prav za prav to, kar leži tu pred menoj na obdukciji mizi? Mrtvaški kip, narejen znanstveno. Fotografija, reliefna in v globino. Barvast klišé, ki se razkraja.

Tako je. In vendar, ko sem potegnil iz kopeli svojega mrtvega dvojnika v tragičnem trenutku, ko izgube oči s široko odprtimi in potemnelimi zenicami ves lesk, ko dobi mrtvaški obraz tako zvano hipokratično lice, ki ni nič drugega nego prehod med živim obličjem in posmrtno maslo ... Brrr!

K sreči sem se spomnil, kaj me čaka. To je pregnalo iz mene ves stud in grozo.

Toplota telesa je padla kakor običajno. — Na tem imam relativen interes, kajti osebni koeficient telesne toplote je zelo različen in zato za določitev smrti ni zanesljiv.

Vsi zunanji znaki smrti so zadovoljlivi.

Telo je otrpnilo šest ur po kemičnem procesu, šest ur po čudoviti smrti, ki je obnem porod. Proces se nadaljuje po večini naravnih zakonih: Otrpnilo se čelju ti vrat, roke, noge itd. Zenice so se skrčile, — kakor pri toploti je tudi tu osebni koeficient zelo različen.

Napeti moram vse sile, da me znova ne obide groza. Naznačim lego, v kateri je nastalo otrpnenje. Pri dvojnikih za Pariz in Nogent to ni potrebno, ker ju olozimo se topli. Pač pa moram ravno to previdno z dijonskim dvojnikom.

Da ne pozabim: odpeljati v kovčegu ono truplo, ki bo narejeno zadnje.

5. decembra ob 22.

Prav kar sem sežgal svoje poskusno truplo.

Zdaj je treba samo še čakati. Upam, da pojde vse gladko od rok. Skrivnost je ostala nedotaknjena. Celo gospodičai A. . je nisem izdal.

Zaupal sem jo na samem in v nočni tišini samo temle lističem.

Srce me duši. Tam je zasadil jastrebov svoje ostre kremplje in svoj kljun. Časi se spreminjajo in ropari napadajo drugo drobovje. Njihov prednik je trgal meso za svoja jetra. A mene duši srce.

Moje srce — razrezal sem ga danes jutraj v obliki drugega srca, ki je točna kopija prvega. Videl sem hibo, ki me ubije. Zrl sem na neznatno poškodbo, kateri podležem. Nič več? ... Toda kako dobrodošlo bo to medicini, ki bo lahko odšel s pomočjo mojega odkritja obducirala dvojnice težko bolnih. Kolik napredek v primeri z Roentgenovimi žarki! Kakšna sigurnost v diagnozi! Koliko življenj rešim! ...

*

Claude Cirugue je nehal čitati.

— To je vse? — je vprašal Erik.

— Vse, — je odgovoril Claude, kakor da se vrača njegov duh iz neznanih daljav. — Preostane nam edino še nekaj splošnih pripomb: osnutek, po katerem je hotel uresničiti svoj načrt.

— Tako vidim tu nekaj pripomb o strehi avtomobila, ki bi dobro zakrivala mrtve sopotnike. Če bi bila spuščena, bi se lahko v avtomobilu, dalje je še kratko omenjeno najino srečanje v Nogent-sur-Marne. Razporedil je tudi čas zadnji teden pred uresničenjem načrta. Minuto za minuto navaja, kaj je počel 15. januarja in v noči od 15. do 16. jan. Omenjal tudi zanj večerjo, kakor si jo bodo po njegovem mnenju rekonstruirali sodni zdravniki. ... Slednjič so tu še sezname oblik in raznih predmetov, ki jih je položil svojim mrtvim dvojnikom v žepo ... Zadnja beseda je datirana 15. januarja ob 17. To je beseda avijatičar-mehanika, ko je že vse pripravljeno za polet: »Naprej!«

Božičnica „Kola jugoslovenskih sester v Ljubljani“

Božična obdaritev »Kola jugoslovenskih sester v Ljubljani« je tudi letos izredno bogata. Dne 21. decembra je bila obdarovana osnovnošolska mladina, dne 22. decembra mladina, ki jo je predlagal v obdaritev mestni magistrat ljubljanski, dne 23. decembra pa vsi oni, res potrebni, ki so se s pismeno prošnjo obrnili na »Kolo«. Vseh obdarovancev je bilo 396. Čevljev je bilo razdeljenih 133 parov, deskah oblek 109, dekliških 109, dekliških oblek 110, plaščev 8; perilo je dobilo 12 obdarovancev, denarne podpore 24. Poleg tega se je razdelilo mnogo žepnih robcov, nogavic, šalov, rokavic, čepic, klobukov in nekaj živ. Vrednost vseh darovanih predmetov je znašala nad 70.000 Din.

Darovali so: Mestna občina ljubljanska 36.000 Din. Odbornice so nabirale na nabiralne pole raznovrstno blago in 17.703 Din. Nabiralne pole so imele sledeče odbornice: Ela Berbuč in Tinka Zbanič, Minka Gašperlin, Maša Grom, Ana Ilesič, Viki Kraljevič, Zofija Kaiser Kleofa Kraus, Josipina Macher, Fernanda Majaron Ana Počkar, Fani Pristov, Josipina Škafar, Franja Tavčar, Marija Turk, Mery Tomažin in Uršula Rozman, Ana Wiesel in Prele ter Jakobina Žitek Posamezniki so darovali, na nabiralne pole: po 1500 Din. Kmeška posojilnica in Trboveljska premožnopska družba: po 500 Din. Kreditni zavod, Kredita banka. Blagajna prve hrvatske štedionice, D. Hribar in N. N.: 400 Din. Olup: 300 Din. svečar na Kopač. 235.50. Hodžet Koritnik: po 200 Din. Zavarovalna banka Slavija, Delniška družba pivovarne Union Ivan Jelačin: 150 Din. Jugoslovila splošna zavarovalna družba: po 100 Din. Obrtna banka, Združene papirnice Vevče, Goričane, Korsk, Heinrich, Battelion, N. N. Viktor Meden, F. Breskvar, Zeschko, Nečit, Windischer, Bonač, Pavlin, Praprotnik, Turk, Slograd, Mergenthaler, M. Fetič-Frankheim, S. Kun-

čič, L. Pižman, Nečit, Babnik, M. Soklič, J. Bergman, I. Reich, I. Perdan, Breznik, in Fritsch, Neč J. Predovič, J. Bonač, M. Ambrožič, Leskovic, Meden, J. Zakotnik, Giezel, in Ko., Hrovat in Ko., Bar, Novak, M. Dežman, Dukič, J. Kunc in Ko., M. Schumi: 60 Din. Tornago: po 50 Din. Industrijska in gospodarska banka, D. in E. Hribar, Ravnik, Omik, Frisch, Speletič, Stepič, F. Radovan, Podbevsek, V. Rus, dr. Kuhar, Lavrenčič, Stegnar, Kolinska tovarna, brata Moskovci, Gerkman, Nečit, Banko, Dolinar, Oroszy Rohrmann, Pauli, Batjel, Trček, M. Ravnikar, Potnik Naglas, Volk, Urbas, Franzl Urlep, Korn, Friede, Verbič, Nečit, Pogačnik, Prunk, Premelj, Zalta Zilič, Stajmer, Trnkoczy, Piccoli, Bahovec, E. Hribar: po 40 Din. Adamič, Wanek, Schneider Verovšek, Zalaznik, Szantner, Bazulnik, Kocijančič, Kocijančič, Krsnik, Nemec: po 30 Din. Cihua, Gersak, Kambič, Bretl, Stauer, Hrovat, Zelinka, Klein, Linah, dr. Högl, Moninger, Lozar, Ražem, Kosler, Jelenc, Koretič, Bačnar, Zajec, Rozman, Kos, Hubad: po 25 Din. Suklić, Belič, Kolar, Arbor: 22 Din. Kavčič: po 20 Din, Schwentner Fetič-Frankheim, Pausch, Kunc, Bizilj, Košak, Leustek Leskar, Herzog, Bolaffio, Kregar, Stacul, Kollmann, Jeglič, Besednik, Marčan, Baječ, Pleničar, Košenina, Pust, Černe, Marchiotti, Geyr, Podkrajšek, Spectrum, Haler, Edmšar, Planinšek, Stuchli, Maschke, Mally, Zwitter, Pouh, Kušan, Grom, Starin, Skuli, Košak, Kregar, Rohrmann, Prepeluh, Leustek, Kopač, Hasenör N. N. M. Dedek, E. Dedek, Lavrenčič, Trček, Lombar, Musar, Han: po 15 Din. Gaber, Schwentner, Skuli, Gregorič, Kršper, Zora Ookorn, Nachtigal, Hiter: po 12 Din. Dolenc, Anžič: po 10 Din. Jurečič, Bizjak, Ravtar, Pavšin, Bončar, Tomšič, Petovia, Piškur, Novotny, Planinšek, Lenard, Orient, Berko, Repenšek, Simčič, 1 del kons. dr. Hibernik, Rasberger, Franc, Puh, Gasoč, Hercok, Heinrich, Oleum, Franchetti, Kette, Voltmann, Sedež, Strnad, Kambič, Eberle, Kunc, Zajc, Schuster, Suttner, Persche, Medic, Perdan, Kallzeli, Tomineš, Vidic in Ko., Sevič, Krapč, Strniša, Flerer, Sirmik, Zolza, Reich, Marn, Fon, Zbrizaj, Gorec, Eržen, Lončar, Friede, Turk, Seme, dr. Stojković, Bakarič, Cadež, Jeruc, Ličar, Zvolnisky, Reich, Stok, Zorc, Jeme, M. Krapež, Jeklo, Kanc, Žužek, Kavčič, N. N. Kastelic, Možina, June, Hostnik, Cvelbar, Markič, Drešle, Znan, Kačar, Bizilj, Wester, Svetina, Rogina, M. Vidic, E. Vidic, Ahčin, N. N. Toroš, Kumčič, Znidaršič, Mrak, Černe, Ahlin, Kozak, Stele, Ustar, Bajželi, Toni, Kubelka, Dvogan, Bratuž, Mahkota, Firm, Zupanec, Petrič, Buh, Globoknik, Velhart, Jenko, Kmet, Horv. Remc, Maurer, Praprotnik, Pušar, Keršič, Jelnikar, Vračko, Krulec, Siter, Kianšek, Pogačnik, Pintar, Burger, Kačič, Seidl, Simončič, Jančič, Susteršič, Jurečič, Tušar, Burgar, Planinc, Venir, Toman, Kumar, Nečit, Rus, Rozman, Spreicer, Lukič, Macoratt, Zevnik, Mohar, Javornik, Hrovat, Bogataj, Gržina, Malgal, Rogel, Filipič, Rolina, Brelih, Gogola, Bizovičar: 70 darovalcev je darovalo manjše vsote.

V blagu so darovali: Tičar, Dobec, Malnar, Textilbazar, Čarteznik, Grošelj, Koretič, Šterk, Ivanuš, Vlai, Dolenc, Kostevc, Goričar, Leutgeb, Grobelnik, Slamič, Sitar, Podkrajšek, Vesel, Peterka, Treo, Kump, Bizjak, Češnik, Cadež, Škof, Zupan, Černe, Schwab, Zibert, Svas, Korenčan, Voika, Oblačilnica za Slovenijo, Ban, Janežič, Martinc, Prelog, Jeglič, Gorše, Hamann, Dolinar, Soklič, Zargi, Gregorc, Omerza, Lukič, Baloh, Trdna, Slovnik, Jesenko, Petkosič, Šerbec, N. N. Oblat, Wanek, Lončar, Kunc, Kos, Leitgeb, Zajec, Sever, Pakiž, Bergant, Karničnik, Molnar, Franci, Kette, Meini, Lazar, Pogačnik, Pavlin, Ahlin, Rozman, Barborič, Škaberne, Dolenc, Eber, Šlezničnik, Souvan, Korenčan, Urbanc, Jurjovec, Hedžet Koritnik, Petelin, Snol, Vršič, Rosmann, Tschurn, Grobelnik, Mayer, Elhte, Mejač, Gorup, Belihar, Velesej, Semen.

Vsem k. so pripomogli k tako sijajni obdaritvi, ponovno iskrena hvala. 94-n

Največji ljubimec svete

Don Juan

z znamenitim igralcem

John Barvmorrijem

pride v

Elitni Kino Matica.

Vse dosedanje predstave razprodane!

NEKAJ ČESAR LJUBLJANA SE NI VIDELA!

Nihče ne sme zamuditi in vsak si mora ogledati čarobno lepo, strastno in demon-sko igro prekrasne

DOLORES DEL RIO

junaškega

VICTOR MAC LAGLENA

stasitega

DON ALVADARA

in drugih umetnikov, v drugem najboljšem svetovnem velofilmu

ČE TE LJUBIM...

ČUVAJ SE!

Monumentalna drama strastne ciganske ljubavi. Posneto v Španiji, v domovini lepe Dolores del Rio

Ogromne množice sodelujočih! Ljubav, strast, užitek, ples, opojnost in razkošje so dodelili temu velofilmu

Drugo svetovno nagrado

Pri vseh predstavah svira pompozni orkester

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Budilke
Budilke
Budilke
F. CUDEN, Praprotnik

Železnato vino
Iekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani — krepča oslabele, malokrvne odrasle in otroke 113 L

Najboljši oremog
ČEBIN, LJUBLJANA, Wolfova ulica 1/II. 139

Natakarica
z večletno prakso, večja slovenskega, srbskega in nemškega jezika išče mesto v večjem hotelu ob morju. — Ponudbe pod »Natakarica/163« na upravo »Slov. Naroda«

Trboveljski oremog,
drva. — POGACNIK Bohoričeva ulica 5. Telefon 2059. 178

Teod. Korn, Ljubljana,
Poljanska cesta štev. 3. Krovce, stavbni, galanterijski in okrasni klepar, instalacije vodovodov. Naprava strelodov, kopališke in klosetne naprave. — Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škafle za konzerve) ter litografija. 22/T

Najlepša drva
CEBIN, LJUBLJANA, Wolfova ulica 1/II. 120

D. M. C.
Največje skladišče — Avram KAJON, Sarajevo, Prestolonasljednika Petra br. 26. 152

Proti NAHODU signa
činku e prašek za nosl an
„NUHAN“
doza Din 5. — Priporočekarna Mr. BAHOVEC Ljubljana (Kongresni trg)

MR. BAHOVEC
PLANINKA
Prenavlja čisti in osvežuje kri izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje črevesa in vzpodbuja apetit — 1 pake 21 Din — Priporočekarna Mr. BAHOVEC LJUBLJANA Kongresni trg 177

Odvetnik
dr. Albin Kandare
naznanja,
da je otvoril svojo odvetniško pisarno
začasno
na Bleiweisovi cesti št. 18

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. LJUBLJANA
prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo:
PREMOG d-mači in vnozemski za doma kurjavo in industrijske svrhe
KOVAŠKI PREMOG vseh vrst
KOKS livarniški, plavžarski in plinski
BRIKETE
Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta štev. 15/1
Spominjajte se labora